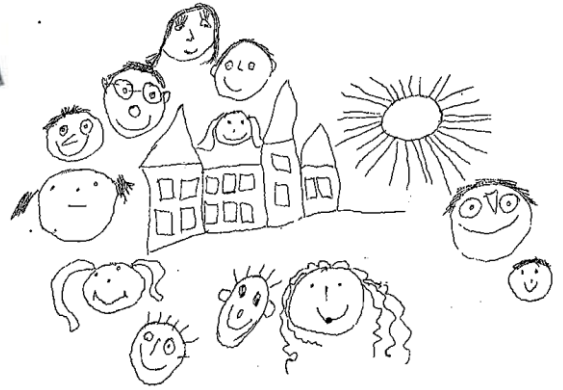

PASACIŅA

Nr.163 2019.gada OKTOBRĪ

CENA: DIVI PALDIES

KRĀSAINS IZDEVUMS REDZAMS: www.pasacina.beverina.lv

„PASACIŅAS” ZIŅAS ☀☀☀☀

✓ 10.oktobrī uz pirmo šī mācību gada sanākumi pulcējās Iestādes padome.

Vecāku kopsapulcē 2019.gada 13.septembrī, tika apstiprināts Iestādes padomes sastāvs. 2019/2020.māc.gadā Iestādes padomē darbosies: **Maruta Golubovska (4.gr.), Zane Melngārša, Andris Melngāršs (6.gr.), Kaspars Niedre, Vija Niedre (4.un 5.gr.), Renāte Alsberga (6.gr.), Agija Plauka (5.gr.), Raitis Kalniņš, Gundega Pekaine (3.gr.), Baiba Rambola, Salvījs Rambols (2.gr.), Anīta Golubovska, izglītības metodiķe, Ineta Zīdere, iestādes vadītāja.**

Iepriekšējo padomi vadīja priekšsēdētāja Maruta Golubovska. Klātesošie aicināja viņu arī turpmāk uzņemties padomes vadīšanu.

PII “Pasaciņa” vadītāja I.Zīdere īsā ekspresintervijā noskaidroja klātesošo vecāku izpratni par īstenojamo izglītības reformu. Vecāku pārstāvji sniedza atbildes uz sekojošiem jautājumiem: Kas mainījies ieejot grupās? Vai pārmaiņas ir redzamas, sajūtamas? Kā Jūs pašlaik izjūtat savu kā vecāku lomu? Jūsu gaidas no grupas pedagogiem. Ko Jūs kā konkrētas bērnu vecuma grupas vecāki no pedagogiem gribētu uzzināt, saņemt utt. ?

I.Zīdere atgādināja, ka ar oktobra mēnesi PII “Pasaciņa” atsākas “Veiksmes kuponu” izmantošanas laiks. Vecāki grupās var arī ienākt kā sadarbības partneri un palīdzēt izziņāt konkrēto mēneša tēmu ar praktisku darbošanos – eksperimentiem, grāmatu lasīšanu vai izziņojošo enciklopēdiju izpēti, var organizēt ekskursijas vai pārgājienus un tamlīdzīgi. Noteikums – pedagogiem ir jāzina vecāku ideja!

Tuvojas Ziemassvētku gaidīšanas laiks. Analizējot iepriekšējā gada tirdziņa darbību, Iestādes padomes locekļi ierosināja organizēt “Labo lietu tirdziņu” vismaz 3 nedēļas pirms svētkiem ar noteikumu – par atnestajām lietām neprasi samaksu. Tīras un nebojātas drēbītes, apavus un rotaļlietas, aicinot dāvat vai mainīt tāpat! Informācija par Ziemassvētku tirdziņa norisi un laiku tiks sagatavota un izplatīta grupās.

 A.Golubovska, PII “Pasaciņa” metodiķe

„PASACIŅAS” ZIŅAS ☀☀☀☀

✓ 24.oktobrī pie Pasacēniem ieradās pats Cūkmens - liels, omulīgs, darbīgs, aizrautīgs SIA “Latvijas valsts meži” galvenais detektīvs - tīru mežu aizstāvis un programmas „Cūkmena detektīvi” vadītājs.

“Cūkmena detektīvi” ir AS “Latvijas valsts meži” izstrādāta ekoprogramma pirmsskolas izglītības iestādēm: 5 - 7 gadus jauniem bērniem. Tās mērķis ir rosināt bērnos atbildību pret vidi, veidojot izpratni par vērtīgu un lieko dabā.

Izstrādātās ekoprogrammas pamatā ir četras tēmas, kurās ar rotaļu, dejas un dziesmas, pasaku, dažādu vizualizāciju, Cūkmena lelles un citu materiālu palīdzību, bērni veiks noteiktus detektīvu soļus jeb uzdevumus, vērtējot labo un sliktu mežā. Katra tēma veidota, ievērojot principu – Redzi, Dzirdi, Klausies, Dari –, vienlaikus paredzot aktīvu bērnu iesaisti un līdzdarbošanos rotaļnodarbībās. Bērni kopā ar pedagogiem programmas ietvaros soli pa solim atklās dažādus meža noslēpumus un kļūs par īstiem Cūkmena detektīviem!

„Nodarbību laikā bērnus kopā ar pedagogiem aicinu iepazīt meža netīros noslēpumus, doties man pa pēdām un atklāt cūciņas Latvijas valsts mežos, lasīt pasakas, spēlēt Cūkmena cirku, Cūkmena dziesmas pavadībā izdejojot īpašo Cūkmena deju, apgūt Cūkmena alfabētu, kā arī audzēt paši savus kokus un uzzināt, kā rodas skābeklis,” stāsta Cūkmens, kurš ikdienā rūpējas, lai Latvijas valsts meži būtu tīri no atkritumiem.

 <https://www.cukmens.lv/cukmena-detektivi/cukmena-detektivi/>; Inetas foto

„PASACIŅAS” ZIŅAS ☀☀☀☀

✓ 18.oktobrī Pasacēni Mūrmuižas parkā skrēja tradicionālo rudens krosu. Šoreiz tas bija “Lāča kross”.

Skrējiena dalībniekus sagaidīja parkā dzīvojošs Lācis. Viņš katras vecuma grupas bērniem izrādīja trasīti, kuru, lielākiem vai mazākiem soļiem, veica visi Lāča krosa dalībnieki. Lapas čaukstēja, smieklī skanēja un mērķis – aktīvi, jautri un sportiski pavadīt noteikto laiku, tika sasniegts!

Ilva, sporta skolotāja, foto no PII arhīva

„PASACIŅAS” ZIŅAS ☀☀☀☀

Kā 6-gadīgie Pasacēni apgūst dzīvei nepieciešamās prasmes

- Bērni daudz grib darīt paši un tas viņiem jāļauj. Nedarīt bērnu vietā, nerādīt priekšā, lai bērns pats domā un dara un iegūst rezultātu par ko priecāties.

- Agrāk tematu pedagogi plāvoja vienai nedēļai, tagad temata apgūšanai atvēlēts mēnesis, lai bērni varētu aizrauties.

- Bērna mācīšanās notiek ne tikai bērnudārzā, bet arī ārpus tā: mājās, sabiedrībā – visā bērna aktīvas darbības laikā no pamošanās brīža līdz gulētiešanas mirklim.

Inetas teksts, Agītas foto

MAIŅAS SAKODIENS

Tā nozīme un kopšanas īpatnības dažādos bērnu vecumos

Ikviena cilvēka zobu veselības pamati tiek veidoti bērnībā. Mūsu katra zobu veselību veido vecāku attieksme un palīdzība zobu kopšanā, mums un arī mūsu bērniem pieejamie mutes un zobu kopšanas līdzekļi, kā arī nozīme ir iedzimtībai, kura gan **nav** noteicošā.

Cilvēka ķermenī daudzi procesi notiek cikliski. Zobu šķilšanās un to nomaiņa arī norisinās noteiktos periodos.

Pirmais periods ir **piena zobu šķilšanās**. No sešu mēnešu vecuma līdz trim gadiem bērnam jābūt izaugušiem 20 piena zobiem – 10 apakšzoklī un 10 augšzoklī.

Piena zobu veselība ir ļoti svarīga, jo ietekmē:

- spēju ēst, uzņemot nepieciešamās barības vielas;
- spēju mācīties un attīstīties – ar zobu saistītā diskomforta sajūta neļauj mācīties, apgūt jaunas lietas, bērns ir nervozs un ir grūti koncentrēties;
- attieksmi pret savu veselību – ja vecākiem ir vienalga vai pavirša attieksme, arī bērnam veselība nebūs vērtība, viņu būs grūti motivēt rūpēties par sevi un attiecīgi par saviem pēcnācējiem;
- spēju sadarboties gan ar vecākiem, gan zobārstniecības profesionāļiem.

Zaudēti piena zobi “nojauc” patstāvīgo zobu šķilšanās secību, var izraisīt vietas trūkumu, kurš būs iemesls dārgai ortodontiskai ārstēšanai.

Otrais periods, kurš nosaka bērnu zobu veselību visa mūža garumā, sākas ap 6 gadu vecumu un ilgst līdz apmēram 13 gadiem – **piena zobus pakāpeniski nomaina pastāvīgie zobi**. Šis ir periods, kurā bērna mutē ir gan piena, gan pastāvīgie zobi, un to sauc par **maiņas sakodienu**.

Uz zobu nomaiņu varam skatīties kā uz fizioloģiski un psihoemocionāli svarīgu posmu bērna dzīvē. Mainās ne tikai zobi. Bērns veidojas par pieaugušo. Šajā laikā zobu veselība var ietekmēt gan zināšanu kvalitāti, gan pašvērtību.

Var teikt, ka piena zobi ir ģenerālmēģinājums, lai sagatavotos nopietnai pastāvīgo zobu kopšanai, jo piedzīvotās neveiksmes ar piena zobiem parāda mūsu kļūdas gan attieksmē, gan zobu tīrīšanas tehnikā, gan ēšanas jautājumos.

5-8 gadu vecumā pirmie nomainās gan četri augšējie, gan četri apakšējie priekšzobi jeb incīsi un vienlaikus izšķīļas četri lielie dzerokļi jeb sestie zobi. Pirmo zobu nomaiņa ir viegli pamanāma, jo labi redzamā vietā izkrīt vecie zobi un izaug jaunie, bet lielie dzerokļi nereti netiek pamanīti, jo tie izaug tukšā vietā, šķilšanās process sajūtu ziņā ir mazāk izteikts. Daba ir parūpējusies gan par bērnu, gan mums, vecākiem, jo zobu skaits palielinās pakāpeniski, dodot iespēju trenēties un izkopt zobu tīrīšanas iemaņas.

Svarīgi ir atcerēties, ka tikko izšķīlies pastāvīgais zobs ir lielāks pēc formas, bet “mīkstu” struktūru. Ir jāpaiet 2-3 gadiem, līdz zobs nobriedīs, ņemot minerālvielas gan no siekalām, gan no fluorīdus saturošām zobu pastām. Šajā laika posmā kritiski svarīga ir laba zobu kopšana un kontrolēta cukura uzņemšana ar pārtiku. Tieši tāpēc septiņu gadu vecumā valsts zobu higiēnista vizīti bērniem apmaksā divas reizes.

Tad iestājas īss pārtraukums, lai bērns iemācītos labi tīrīt zobus patstāvīgi un būtu gatavs “pēdējam cēlienam” – no 10 līdz 13 gadu vecumam sāks šķīlties kanīni jeb trešie zobi (“acu zobi”), mazie dzerokļi un otrie lielie dzerokļi jeb septītie zobi. Kopumā bērns iegūst 16 jaunus zobus!

Svarīgi, kā mēs savu bērnu būsīm mācījuši tīrīt zobus, kāda būs viņa attieksme un iemaņas. Maiņas sakodiena noslēdzošais periods sakrīt ar pusaudža periodu, kura laikā hormonālo izmaiņu dēļ biežāk vērojams smaganu iekaisums, aplikuma masas palielināšanās un zobu bojāšanās riska palielināšanās, jo mainās arī jauniešu ēšanas paradumi – gribas ēst vairāk, bieži tas ir cukuriem bagāts ēdiens.

LETEIKUMI ZOBU KOPŠANĀ

Vecāku atbildība

Maiņas sakodiena laikā mainās arī bērna iemaņas zobu tīrīšanā. Zobu maiņas sākumā bērns vēl nemāk labi iztīrīt zobus, tāpēc vecāki nes 100% atbildību par tīrīšanas kvalitāti un zobu veselību.

Bērnu atbildība

Zobu tīrīšana ir iemaņas, kuras tiek apgūtas visas bērnības garumā, jo bērna spēja manipulēt ar zobu birstīti attīstās pakāpeniski.

Sākumā bērns zobu birstīti tur dūrītē un izdara horizontālas kustības, notīrot pārsvarā tikai sānu zobus. Maiņas sakodiena sākuma periodā (ap 6-8 gadiem) iemaņas vēl ir vājas. Kā bērns raksts, tā arī tīra zobus. Pavērojiet!

Ko varam gaidīt no bērna, un ko mācīt

1. Vispirms bērni jāiemāca notīrīt zobus secīgi – no visām pusēm, izmantojot **KAI** metodi:

K – notīrām visas kožamās virsmas;

A – notīrām visas ārējās virsmas;

I – notīrām visas iekšējās virsmas.

2. Zobu tīrīšanai nepieciešams noteikts laiks. Parasti tiek minētas 2-3 minūtes, bet bērnam tas ir abstrakts jēdziens. Vienkāršāk mācīt izdarīt **10 kustības** vienā vietā.

Šie divi punkti ir neatraujami. Ja notīrīs visas virsmas, bet ne pietiekami ilgi, baktērijas paliks. Secība un laiks jātrenē, līdz ir iegūts pieņemams rezultāts. Birstīte tiek kustināta horizontāli vai veicot apļveida kustības.

3. Ap 11 gadu vecumu tiek mācīts zobu birstīti novietot 45° leņķī jeb slīpi pret smaganu. Šis ir laiks, kad bērni ir spējīgi domāt telpiski.

 Anda Mironova, zobu higiēniste

/No žurnāla ārst.lv Nr.9, 2019.gads/

„PASACIŅAS” VALODIŅA ☺☺

☺ Paula /6.g.v./ cītīgi darbojas ar plastilīnu. Audzinātāja aplūko veidojumus. Paula:

- Vai! Tu gandrīz iegāji manā portālā! Re, kur kaķim paklājiņš ar izejiņu...

☺ Pirmdienas rītā 5-gadnieki raugās pa logu un ierauga Madaru nākam uz bērnudārziņu pēc ilgas slimošanas. Visiem liels prieks. Valters iesaucas:

- Ā! Madara ir dzīva!

☺ Gabriela /5.g.v./apgūst burtu G:

- Mans vārdiņš arī sākas ar G, tāpat kā gailis, Ģitiņa. Mēs visi trīs esam govīs...

☺ 5-gadnieki spēlē ģimeni. Saruna:

- Tēti, es iešu uz TOP-u!

Pēc brītiņa:

- Tēti, es atgriezos ar bērnu!

DARBIŅI NOVEMBRĪ ☺☺☺☺

✓ *Mārtiņdienu gaidot - lielais rotaļnieks*

08.11. plkst.10.00

✓ *Burvju vārdiņi* – maģiskais triku šovs - Iluzionistu apvienība ABRAKADABRA

08.11.plkst.15.30

✓ *Lāčplēša dienā izgaismojam Mūrmuižas tiltiņu*

11.11.no plkst.16.30

✓ *Tiekamies ar Džimbu!* – 5.grupas audzēkņi dodas pie Džimbās Valmieras kultūras centrā

13.11.plkst.15.30

✓ *Sveicam Latviju dzimšanas dienā!* – svinīgs brīdis

15.11.plkst.16.00

✓ Pedagoģiskās padomes sēde 20.11.plkst.13.00

„PASACIŅAS” PALDIES ☺☺☺

☺ **PALDIES** no 5.grupiņas:

- *Kriša mammai* par Latvijas un citzemju augļiem!
- *Olivera Dāvja* un *Lauras* vecākiem par nodarbēs izmantotajiem materiāliem

☺ 6.grupa **PALDIES** saka:

- *Sandijas* ģimenei par krāsojamo grāmatu – spēli, kas māca par drošību, par burkānu sulu un skaistajiem ķirbjiem;
- *Esteres māmiņai* par materiāliem bērnu rotaļšanās priekam un par dzērvenēm;
- *Alīnas māmiņai* par dzērveņu ievārījumu;
- *Dārtas māmiņai* par kartupeļu izstādi un ķiršu kompotu;
- *Emīla un Krišjāņa vecākiem* par dārzeņiem izstādes papildinājumam.

SVEICAM! 🌸🌸🌸🌸🌸🌸

*Un Zemes māte mums smaida
un Laima likteni liek,
lai katram IR sava gaita,
lai katram pa laimītei tiek...*

/P.Brūveris/

🎂 DZIMŠANAS DIENĀ

LĪVU MELBĀRDI	16.11.
RALFU PUROMU	21.11.
RENĀRU DOŅECU	22.11.
FLORENCI ŽENTIŅU	24.11.

🌸 VĀRDA DIENĀ

ĒRIKU	03.11.
ALEKSU	08.11.
MARKUSU	10.11.
ELIZABETI	19.11.
KEITU	25.11.
KATRĪNU	25.11.
LAURI	27.11.
VITU	28.11.

„PASACIŅAS” ZIŅAS ☀☀☀☀

✓ *3-gadīgie Pasacēni ar lielu aizrautību iesaistās Cūkmēna detektīvos. Kas mežā iederas? Kas mežā ir lieks?*

Ingas foto

Par izdevumu atbild: Ineta; Anita;

Dati ar atļaujam pēc Iestādes Personas datu apstrādes noteikumiem